

P. H.

Elokuun aikana lisääntyi Suomen Pankin ulkomaisten kirjeenvaihtajien saldo vain suunnilleen 15 miljoonaa markkaa, ollen kuukauden vaihteessa noin 110 milj. mk. Syyskuun 15 päivään mennessä saldo oli kasvanut noin 120 milj. markkaa, tehden silloin noin 230 milj. mk. Syyskuun kahden viimeisen viikon aikana lisääntyminen oli 124 milj. mk. ollen saldo silloin noin 354 miljoonaa, kun taas saldo lokakuun kahden ensimmäisen viikon aikana kasvoi noin 330 milj. markalla, jotenka saldo lokakuun 15 päivään oli noin 684 milj. mk. sekä tänä päivänä noin 700 milj. mk.

Ulkomaisten valuuttojen tarjonta on siis viime aikoina lisääntynyt, eikä ole luultavaa, että tämä tarjonta lähimpinä viikkoina tulee mainittavassa määrin vähenevänsäkään.

Johtokunta on valuuttain ostossa seurannut määrättyjä periaatteita, joita on tarjonnassa lisääntyessä muutettu tarpeen mukaan. Siten ostettiin elokuun alussa puntia kursseihin, jotka olivat 5 tai 10 penniä myyntikurssia alemmat. Mainittua ostomarginaalia on asteittain nostettu, niin että se nyt on 1 à 2 mk. puntia kohden.

Päitisi à vista valuuttoja on pankki ostanut valuuttoja, jotka ovat tarkoitettut toimitettaviksi tähän vuoden kuluessa, siitä ensi vuoden laivauksesta noin 125 miljoonaa. Tällöin on seurattu sitä periaatetta, että valuuttoja on ostettu vähintään 0,75 %:n alennuksella kuukautta kohden, mikä alennus on laskettu pankin kulloinkin sovellettamista ostokurssista. Jos asianomainen vientiliike on halunnut nostaa valuutan vasta-arvon Suomen markkoissa heti, on lisäksi ^{vähennetty} 6-9 %:n diskontto laskettuna ulkomaiselle valuutalle maksupäivästä siihen päivään, jolloin kyseessäoleva valuuttamäärä tulee pankin haltuun. Tällaisia toimitushankintoja on sovittu ainoastaan vientiliikkeiden kanssa, josta vastoin pankki on kieltäytynyt päättämästä sellaisia pankkien tai pankkiriiden kanssa. Täten on varsinkin valuuttaterminkeinottelu kokonaan vältetty.

Suomen Pankin ulkomaisten valuuttojen saldo on tällä hetkellä
siksi suuri, että kaikki läilliset tarpeet voidaan tyydyttää. Valuo
tustanostopolitiikka voidaan sen vuoksi nykyisin hoitaa suuremmalla tu
vallisuuudella kuin aikaisemmin. Toiselta puolen ei tule unohtaa, et
vientiliikkeet ja otaksuttavasti myöskin pankit ja pankkiirit ovat
myyneet Suomen Pankille suurimman osan siitä valuutasta, jonka he
syn kuluessa voivat saada käytettäväkseen. Marraskuussa ja joulukuun
tullaan sen vuoksi pankkiin todennäköisesti myydään huomattavasti p
nempää valuuttamääriä. Nissä määrin ulkomaalaiset, jotka nykyisin
Suomen markan nousuun luottaen ovat ostaneet Suomen markkoja, tule
jatkaamaan tätä menettelyä, on luonnollisesti mahdollista arvata. Näy
tää kuitenkin todennäköiseltä, että nämä Suomen markan ostot osaksi
johtuvat siitä, että ostajat uskovat markan pysyvään nousuun, ku
taas suuri osa valuutoista ostetaan ainoastaan pian myytäväksi, mi
vuoksi nämä määrät Suomen markkoja otaksuttavasti tulevat verrattai
lyhyen ajan kuluessa tarjottaviksi markkinoille ja tulevat ne tällö
painaamaan Suomen markan kurssia.

Joskin saattaa tällä hetkellä näyttää pankille epäedulliselta
sättä yhä jatkuvasti ulkomaisten valuuttainsa saldoa, koska ensiksi
kin nyt tarjotut valuuttamäärät otaksuttavasti jonkun ajan kuluttua
voitaisiin ostaa huokeammalla ja toiseksi koska pankin tappio voisi
nousta liian suurin suumiin, on johtokunta kuitenkin sitä mieltä,
pankin edelleen^{kin} ja niin kauan kuin tänä vuonna käytettävänä olevien
valuuttain saldo ei kohoa yli yhden miljardin markan, tulisi seurata
nyt käytettyä ostopolitiikkaa, luonnollisesti sovelletettuna ulkoma
ten valuuttain tarjonnan ja kysynnän mukaan.

Mitä tulee toimitusvaluutan ostoon, olisi tehtävä ero sellaisten
valuuttain, jotka toimitetaan tämän vuoden kuluessa ja sellaisten,
jotka toimitetaan viimeistään heinäkuun 1 päivänä 1923, välillä. Tänä
vuonna toimitettavia valuuttoja voitaisiin tällöin ostaa 0,75 - 1 %
kurssinalennuksella kultakin alkaneelta kuukaudelta, mikä kurssin va
hennys voitaisiin tehdä kunkin päivänä sovelletetusta ostokurssista
Siinä tapauksessa että vientiliike vaatii heti valuutan vasta-arvo

Suomen markkoissa, vähennettäisiin lisäksi 6-8 %:n diskontto ulkomaan rahalle laskettuna. Ottaen huomioon, että Suomen Pankin valuuttapolitiikan päävaikutin on ollut pyrkimys saada kurseille vissi stabiliteetti ja kun yhtenä parhaista keinoista tämän saavuttamiseksi on tähän saakka pidetty valuuttojen termiinaostoa ja myyntiä, on Johtokunta ryhtynyt alustaviin neuvotteluihin m.m. Suomen Sahanomistajayhdistyksen kanssa sellaisen sopimuksen laatimisesta, jonka pohjalla tällainen terminavaluuttakauppa voisi tapahtua. Neuvottelut aloitettiin jo elokuulla, jolloin pankin ulkomaisten valuuttain saldo oli noin 110 miljoonaa. Kun pankin saldo nykyisin nousee aikaisemmin mainittuun määrään, ei pankki luonnollisesti enää tunne samaa mielenkiintoa tähän sopimukseen nähden kuin aikaisemmin. Toiselta puolen ja puhtaasti kannattavaisuusnäkökannalta katsottuna näyttää tämä sopimus tarjoovan suurempia etuja kuin aikaisemmin osattiin edellyttää sen kautta, että punnan kurssi nykyisin on 20 markkaa lähempänä sitä alinta rajaa, johon punnan voidaan ajatella laskevan. Tällaisista terminakaupoista aiheutuva riski on siis huomattavasti pienentynyt.

Vientiliikkeet ovat ilmoittaneet että ne puolestaan tulisivat hyväksymään tällaisen sopimuksen etupäässä sen vuoksi, että niille siten tarjoutuisi mahdollisuus varmojen laskelmien tekemiseen, vaikkakin useiden vientiliikkeiden harjoittajain mielipiteen mukaan ulkomaisen valuutan kurssit ensi keväänä todennäköisesti tulevat olemaan nykyisiä korkeammat. Suomen Sahanomistajayhdistyksen kanssa pidetyissä neuvotteluissa on alustavasti neuvoteltu sopimukseen otettavista ehdoista seuraavasti, joka sopimus tuonneapana esitettäisiin yhdistyksen jäsenille:

"Suomen Pankki varaa mahdollisuuden puutavaran viejille, jotka ovat tehneet sopimuksen saada suorituksen laivauksen tapahtuessa, heti myydä Suomen Pankille sen valuutan, joka sopimuksen kautta tulee heille kussakin tapauksessa tehtävän erikoissopimuksen mukaan seuraavilla ehdoilla:

1) Jäljennös sopimuksesta ja arvio-faktuura jätetään Suomen Pankille. Siitä ulkomaan rahan määrästä, jonka vientiliikkeen harjoitta-

ja haluaa pankille luovuttaa ja jonka pankki ilmoittaa olevansa halukas ostamaan, asetetaan tratta ostajan, agentin tai ulkomaisen pankin maksettavaksi. Paitsi asettajan nimeä tulee tässä tratassa olle kolmannen asettajasta riippumattoman henkilön tai toiminimen siirto. Tratta asetetaan ulkomaan rahalle ja maksettavaksi ulkomailla sekä sopimuksessa määrättyinä aikoina. Tratta jätetään vientiliikkeen harjoittajalle heti kauppiuksen kautta saatu valuutta on tullut pankin haltuun ja tulee myymälä hankkia Suomen Pankille täysi vakuus tratan asianmukaisesta lunastamisesta lankeamispäivänä.

2) Suomen Pankki ostaa tratan Suomen markoissa tapahtuvaa kätevä suoritusta vastaan ilman korko- tai provisiovähennystä kurssiin, jota määrätään allaolevilla perusteilla.

3) Pankki maksaa ulkomaan valuutasta kunkin päivän markkina-kurssin, ei kuitenkaan yli kaupanpäättämispäivänä, voimassaolevan virallisen myyntikurssin, josta tehdään seuraavat vähennykset: Lunnista vähennetään Sak. 2:50 puntaa ja täyttä kuukautta kohden (alkanut kuukausi lasketaan täydeksi), luettuna siitä päivästä, jolloin kauppa on tehty, erääntymispäivään. Tämä vähennys lasketaan kuulle valuutoille suhteellisesti Suomen Pankin noteerauksen mukaan. Vähennys on korvauksena sekä kurssiriskiä että korosta.

4) Siinä tapauksessa että vientiliikkeen harjoittaja haluaa lunastaa trattansa ulkomaan valuutassa ennen erääntymispäivää, voi Suomen Pankki pyynnöstä palauttaa tekenänsä vähennyksen suhteellisesti samalla summalla puntaa ja täyttä kuukautta kohden, joka aikaisemmin on vähennetty. Jos taas trattaa ei lunastettaisi lankeamispäivänä siitä syystä, että laivausta ei ole tapahtunut, on vientiliikkeen harjoittajalla oikeus saada maksuajan pitennystä, ei kuitenkaan enempää kuin yksi kuukausi aikaisemmin määrätystä päivästä laskien ja on hänen tällöin suoritettava pankille lisämaksua Sak. 2:50 myytyä puntaa kohden.

5) Vientiliikkeen harjoittaja sitoutuu vakuudeksi Suomen Pankki pitämään tavarensa vakuutettuna Suomen markoissa sellaisen kurssin mukaan joka täysin korvaa pankin etuaksun.

Johtokunta on sitä mieltä että edellytyksenä sopimuksille on

että valuuttain toimitus on sovittu "laivattaessa ensi avovedellä" kuitenkin viimeistään heinäkuun 1 päivänä, ja katsont, että siten ostettujen valuuttain ei pitäisi kohota yli 200 à 300 miljoonan Suomen markan.

Tätä tarjousta sovellettaisiin tämän vuoden marraskuun 1 päivästä ja Jontokunta pidättäisi tällöin itselleen oikeuden keskeyttää tällaisilla ehdoilla tapahtuvan valuuttainosten milloin se katsoo sen hyväksi.

Helsinki, 18 päivänä lokakuuta 1922.